

Ötən əsrin xilaskar imzası

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanı inkişaf etmiş iqtisadiyyata malik ölkəyə çevirdi

XX əsrin siyasi və beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrindən hesab olunan, 7 ölkənin 11 neft şirkətinin imzaladığı, Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü sənədi tarixə "Əsrin müqaviləsi" kimi düşdü.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkə iqtisadiyyatının inkişafı istiqamətində atdığı əsas addımlardan olan, Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni mərhələsi hesab olunan sazişin imzalanmasından 29 il ötür.

"Əsrin müqaviləsi" ölkəmizi yeni inkişaf yoluna çıxartdı. Yeni neft strategiyası ilə Azərbaycanın neft hasilatı artdı, beləliklə, yeni-yeni layihələrin təməli qoyuldu. Həmçinin layihə əsasında ilkin neftin hasil edilməsi ilə ölkəmiz neft ixracatçısına çevrildi.

Bu saziş xarici sərmayədarları Azərbaycana kapital qoyuluşuna cəlb etdi. Bir çox ölkənin iqtisadi maraqlarına cavab verən müqavilə nəticəsində ölkəmizin nüfuzu yüksəlməyə başladı. XX əsrin sonlarında Ulu Öndərin uzaqgörən siyasəti nəticəsində imzalanmış müqavilə Azərbaycanı XXI əsrin nüfuzlu, güclü, inkişaf etmiş iqtisadiyyata malik ölkəsinə çevirdi.

Bu gün regionun lider ölkəsinə çevrilən Azərbaycan bir çox dövlətlə neft sazişləri imzalayıb, mühüm layihələr həyata keçirməyə davam edir.

Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində "Əsrin müqaviləsi"sindən başlanan iqtisadi inkişaf yüksələn xətlə davam edir.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın iqtisadi strategiyasına müsbət təsirlərini qoruyub saxlayır

Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycan üçün yalnız enerji siyasətinin deyil, eyni zamanda iqtisadi strategiyanın müəyyənəşdirilməsində həlledici təsirə malik olub.

1994-cü ildə iqtisadi problemlərə, daxili siyasi çətinliklərə baxmayaraq, Ümummilli Liderin rəhbərliyi, uzaqgörən siyasəti nəticəsində Azərbaycan "Əsrin müqaviləsi"ni öz maraqlarına uyğun imzalaya bilib: "O zaman Azərbaycan kifayət qədər iqtisadi problemləri olan bir ölkə idi, dövlət büdcəsi 500 milyon dollara belə çatmırdı. Belə olan halda Azərbaycanın böyük məbləğli müqavilə imzalaması və qısa zamanda neft sektoruna 1 milyard dollar investisiya qoyması Ulu Öndər Heydər Əliyevə olan inam və etimadın göstəricisi idi. Azərbaycan 2006-cı ildən etibarən müqavilə çərçivəsində hasil edilən neftin dünya bazarına çıxarılmasını təmin etdi. Bu, gələcəyimizin artmasına, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı maliyyə təminatının gücləndirilməsinə imkan yaratdı".

Bu strategiyanın Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğulayan V. Bayramov bildirib ki, ölkəmiz bu gün Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verən əsas dövlətlərdən birinə çevrilib. Eyni zamanda "Əsrin müqaviləsi"nin 2050-ci ilə qədər uzadılması ilə bağlı yeni anlaşma imzalanıb. Bu sənəddə Azərbaycan üçün şərtlər daha məqbul oldu, o cümlədən bonusun həcmi və Dövlət Neft Şirkətinin payının artırılması ilə bağlı razılaşmalar əldə edildi. Azərbaycan bu müqavilə

kontekstində Avropa İttifaqı və regiondakı dost ölkələrlə yeni münasibətlər qurmaqdadır. Mavi qaz ixracatının genişləndirilməsi, 2016-cı ildən sonra Avropa bazarına alternativ mənbələrdən əldə edilən enerjinin çatdırılması ondan xəbər verir ki, bu gün "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın enerji siyasətinə, iqtisadi strategiyasına müsbət təsirlərini qoruyub saxlayır.

Deputatın sözlərinə görə, saziş yalnız neft, enerji sahəsinin deyil, həm də qeyri-neft sektorunun inkişafı baxımından vacib müqavilə idi. "Saziş Azərbaycanda həm iqtisadi siyasətin genişləndirilməsi, həm diversifikasiya imkanının artırılması, həm sosial təminatın gücləndirilməsi, həm də infrastrukturun inkişaf etdirilməsi üçün kifayət qədər ciddi maliyyə bazası formalaşdırdı", - deyərək deputat əlavə edib.

XX əsrin beynəlxalq əhəmiyyətli sazişi

XX əsrin sonlarında Azərbaycan iqtisadiyyatının pis vəziyyətdə olduğunu, inflyasiyanın 1000 faizi ötdüyünü qeyd edən Milli Məclisin deputatı Rüfət Quliyev bildirib ki, həmin dövrdə dünyanın ən aparıcı onlarca neft şirkətinin Azərbaycanda rahat şəkildə "Əsrin müqaviləsi"ni imzalaması birmənalı olaraq Ulu Öndərə olan inamdan, hörmətdən irəli gəlib.

Deputat qeyd edib ki, Ümummilli Lider sayəsində həmin şirkətlər bu müqaviləyə qol çəkib: "İnanmıram ki, başqa ölkədə belə bir vəziyyətdə şirkətlər 100 milyard dollarlıq sənədə qol çəkərlər. Amma zamanında imzalanan müqavilənin bəhrəsini həm xarici şirkətlər, həm də Azərbaycan gördü. 1994-cü ildən bəri Azərbaycana 300 milyard dollardan çox investisiya qoyuldu. Bu, böyük rəqəmdir. Bu yatırımlar istər neft-qaz, istərsə də digər sektorlarda inkişafı təmin edir. "Əsrin müqaviləsi" global təkan, lokomotiv oldu. Dünya bu müqaviləyə inandı, bu barədə eşitdi. Müqavilə digər aparıcı, nəhəng xarici şirkətlərə də işarə oldu ki, Azərbaycana gəlmək, investisiya qoymaq lazımdır. Çünki Azərbaycanda bunun üçün şərait yaranırdı, Ümummilli Lider cəsarətlə ölkəni inkişaf etdirirdi. Bu məqamlar bir çox şirkətə təsir etdi".

R. Quliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan yalnız neft-qaz sahəsində deyil, iqtisadiyyatının əsasını "Əsrin müqaviləsi"ndən qurmağa başlayıb: "Artıq neft-qaz sahəsində xarici şirkətlərdən bir o qədər asılılığımız qalmayıb. "Əsrin müqaviləsi" nəticəsində yeni texnologiyalar, kapitallar, kadrlar, ölkələri cəlb edə bildik. Bugünkü Azərbaycanla odövrkü Azərbaycan arasında yüz dəfələrlə fərq var. Bu gün neft-qaz siyasətimizi qurmuşuq, müstəqil siyasət aparırıq, kəmərlər çəkmişik və neft ixrac edirik. "Əsrin müqaviləsi" olmasaydı, təbii ki, Ulu Öndərin siyasəti nəticəsində Azərbaycan inkişaf edə cəkdi, amma belə sürətlə çətin olardı. Bu gün hamımız Ümummilli Liderimizə minnətdarıq".

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*